

Komentar in karta: 1/30 SLA V024 'pazduha'

Tjaša Jakop

1. Gradivo

Za pomen 'vbočeno mesto pod ramenskim sklepom oz. del telesa pod roko, pod ramo', knj. *pázduha* (*â*), so zapisani odgovori z različnimi oblikovnimi različicami (različnih spolov, sklonov in števil): poleg predpinskih samostalnikov s predpono *pod-* so pogoste tudi zveze samostalnika *pazduh-* s predlogom *pod*. Čeprav vprašalnica za SLA sprašuje po edninski obliki leksema (*pazduha*), so zlasti v vzhodnih narečjih leksemi zapisani v množini (npr. *pazduhe*, *podpazduhe*, *pod pazduhami*), saj so pazduhe parni organ.

Tudi pri predložnih orodniških zvezah obstajajo različice: oblike so lahko edninske, in sicer ženskega (*pod pazduho*) ali moškega oz. srednjega spola (*pod pazduhom*); prav take oblike so možne pri predpinskih samostalnikih: *podpazduha* (im. ed. ž), *podpazduh* (im. ed. m). Ker je gradivo na mnogih mestih nejasno, so kartirane le osnovne in predložne oblike, medtem ko velikokrat ni bilo mogoče razločiti med pravo predložno (*pod pazduho*) in leksikalizirano predponsko obliko (*podpazduho* oz. *podpazduha*); zlasti problematične so točke z izglasnim akanjem (npr. v cerkljanskem narečju), kjer je težko razločiti, ali gre za samostalnik ženskega spola v or. ed. (*pod pazduho*) ali v im. ed. (*podpazduha*).

Nekateri leksemi so zelo pogosti (npr. *pazduha*), drugi so zapisani le enkrat (npr. *pod roko*), tretji so zemljepisno razpršeni (npr. *pod ramo*). Poleg izvornoslovenskih leksemov se v narečjih, ki so v stiku s sosednjimi jeziki, uporabljajo tudi prevzeta poimenovanja (npr. *pod bračem*).

V nekaterih govorih je v or. ed. samostalnikov ženskega spola izpričana posebna končnica: *-oj* v srednještajerskem, kozjansko-bizeljskem in prleškem narečju (T337, T344, T347, T351, T374, T376, T377, T381) ter *-i* v mežiškem (T030, T033, T042, T044), zgornjesavinjskem (T312, T313), srednjesavinjskem (T321), srednještajerskem (T336), kozjansko-bizeljskem (T341), južnopohorskem (T356) in prleškem narečju (T378).

2. Morfološka analiza

paZDuH- < *paz-dux-a/*paz-dux-ъ 'pazduha' (ZD-H > *st-k*; D → ∅)

pod-paZDuH- (ZD-H > *st-k*) < *podъ-paz-dux-a/*podъ-paz-dux-ъ ali
*podъ paz-dux-oj/*podъ paz-dux-omъ ← *podъ 'pod' + **paz-dux-*
a/*paz-dux-ъ 'pazduha'